

HỘI NGHỊ KHOA HỌC 2025
KIỂM SOÁT NHIỄM KHUẨN
TRONG GIAI ĐOẠN CHUYỂN ĐỔI SỐ
 Thành phố Hồ Chí Minh, ngày 20-21/9/2025

HƯỚNG DẪN SỬ DỤNG PHÒNG HỘ CÁ NHÂN, XỬ LÝ ĐỒ VẢI, CHẤT THẢI NHIỄM THUỐC GÂY ĐỘC TẾ BÀO

ThS.BSNT. Phạm Thị Thoa
Trưởng khoa KSNK
Bệnh viện Đa khoa Hồng Ngọc Phúc Trường Minh

1

NỘI DUNG

1. Khái niệm thuốc gây độc tế bào, tác hại, chất thải, đồ vải nhiễm thuốc gây độc tế bào
2. Sử dụng PHCN khi tiếp xúc hóa chất gây độc tế bào
3. Xử lý đồ vải nhiễm thuốc gây độc tế bào
4. Xử lý chất thải nhiễm thuốc gây độc tế bào

2

NỘI DUNG

1. Khái niệm thuốc gây độc tế bào, tác hại, chất thải, đồ vải nhiễm thuốc gây độc tế bào

3

Khái niệm thuốc gây độc tế bào

❖ Thuốc gây độc tế bào

- Là thuốc có tác dụng tiêu diệt hoặc ức chế sự phát triển của tế bào, đặc biệt là tế bào ác tính.
- Thường sử dụng trong hóa trị liệu ung thư
- Có dạng viên nén, tiêm, truyền

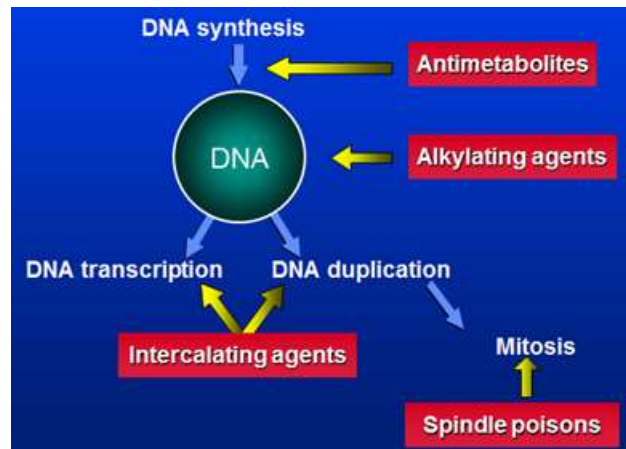

4

Tác hại của thuốc gây độc tế bào

❖ Cơ chế tác dụng

- Thuốc không phân biệt được giữa tế bào ung thư và tế bào bình thường đang phân chia nhanh
- Tế bào bình thường: tủy xương, niêm mạc đường tiêu hóa, nang tóc... cũng bị ảnh hưởng => tác dụng phụ của thuốc

5

Tác hại của thuốc gây độc tế bào

- ❖ **Hệ tạo máu:** Suy tủy xương: giảm bạch cầu, hồng cầu, tiểu cầu => dễ nhiễm trùng, thiếu máu, xuất huyết, nhiễm khuẩn cơ hội
- ❖ **Hệ tiêu hóa:** Buồn nôn, nôn, viêm niêm mạc miệng, thực quản, tiêu chảy => mất nước, điện giải
- ❖ **Hệ thần kinh:** Gây độc hệ thần kinh ngoại biên (tê tay chân, yếu cơ...), hệ thần kinh trung ương (lú lẫn...)
- ❖ **Trên tóc và da:** Rụng tóc do ức chế tế bào nang tóc, khô da, nổi ban, tăng sắc tố da
- ❖ **Lâu dài:** Ung thư thứ phát (do gây tổn thương DNA tế bào bình thường), xơ hóa mô (tim, gan, phổi) => ảnh hưởng chức năng lâu dài

6

Thời gian tồn tại của thuốc gây độc tế bào trong chất bài tiết

Appendix 9 – Excretion times of some cytotoxic drugs

The following table lists cytotoxic drugs which are present in urine and faeces for more than 48 hours.

Drug	Time present after administration	
	Urine	Faeces
Amsacrine	3 days	2 days
Bleomycin	3 days	
Carbustine	4 days	
Cisplatin	7 days	
Cladribine	3 days	
Cyclophosphamide	3 days	5 days
Dactinomycin	5 days	
Daunorubicin	7 days	7 days
Doxorubicin	6 days	7 days
Doxorubicin liposomal	5 days	7 days
Epirubicin	3 days	
Etoposide	3 days	5 days
Etoposide phosphate	5 days	
Fludarabine	3 days	
5-Fluorouracil	2 days	5 days
Gemcitabine	7 days	

Queensland Government, Guide for handling cytotoxic drugs and related waste

7

Khái niệm chất thải gây độc tế bào

❖ Chất thải gây độc tế bào

- Bao gồm bất kỳ thuốc gây độc tế bào nào còn sót lại sau khi điều trị cho người bệnh
- Các vật liệu hoặc thiết bị liên quan đến chuẩn bị, vận chuyển hoặc thực hiện liệu pháp thuốc gây độc tế bào thải bỏ
- Ví dụ: thuốc gây độc tế bào hết hạn, còn thừa sau sử dụng, máu, dịch tiết người bệnh truyền thuốc gây độc tế bào, bông, băng, gạc, tã, dụng cụ dùng một lần... nhiễm thuốc gây độc tế bào

Queensland Government, Guide for handling cytotoxic drugs and related waste

8

Khái niệm đồ vải nhiễm thuốc gây độc tế bào

❖ Đồ vải nhiễm thuốc gây độc tế bào

- Đồ vải dính thuốc gây độc tế bào hoặc dịch tiết từ người bệnh truyền thuốc gây độc tế bào gồm nước tiểu, phân, chất nôn, dịch mật và dịch tiết từ khoang cơ thể

Queensland Government, Guide for handling cytotoxic drugs and related waste

9

Phơi nhiễm nghề nghiệp với thuốc gây độc tế bào

Hít phải giọt bắn, hạt và hơi

- Đâm kim vào lọ thuốc, thêm, bớt thuốc
- Tiêm thuốc vào tĩnh mạch
- Loại bỏ không khí ống tiêm, đường truyền dịch
- Rò rỉ ở đường truyền, cắt kim đã qua sử dụng
- Làm khô các khu vực ô nhiễm, hạt thuốc

Qua da

- Hầu hết các bề mặt khu vực xử lý thuốc gây độc tế bào đều nhiễm thuốc, tử an toàn sinh học, bàn, sàn
- Xảy ra sự cố tràn đổ, rò rỉ, xử lý sự cố tràn đổ

Journal of oncology pharmacy practice, ISOPP standards for the safe handling of cytotoxics

10

Phơi nhiễm nghề nghiệp với thuốc gây độc tế bào

Nuốt phải

- Khi thực phẩm, đồ uống được chế biến, bảo quản, tiêu thụ trong khu vực làm việc

Chấn thương do kim tiêm

- Pha chế, tiêm truyền, xử lý vật sắc nhọn

Journal of oncology pharmacy practice, ISOPP standards for the safe handling of cytotoxics

11

Phơi nhiễm nghề nghiệp với thuốc gây độc tế bào

1970, Falck và CS

- Điều dưỡng làm việc môi trường không đảm bảo tại KV pha chế, cấp phát
- Có nồng độ chất gây độc tế bào cao trong nước tiểu
- Bất thường nhiễm sắc thể

Các nghiên cứu khác

- Ảnh hưởng đến khả năng sinh sản: nguy cơ xảy thai, dị tật bẩm sinh, nhẹ cân, tim bẩm sinh, vô sinh

Journal of oncology pharmacy practice, ISOPP standards for the safe handling of cytotoxics

12

NỘI DUNG

2. Sử dụng PHCN khi tiếp xúc hóa chất gây độc tế bào

13

Phòng pha chế

❖ Nhân viên pha chế, người làm vệ sinh

- Quần áo liền thân vô trùng có mũ trùm đầu
- Hai đôi găng vô khuẩn
- Kính bảo hộ
- Giày kín mũi/bao giày
- N95

Queensland Government, Guide for handling cytotoxic drugs and related waste

14

HICS Hội Chữ Thập Đỏ Việt Nam
Hàng nhân đạo - hàng không biên giới

Ký bởi: Văn phòng
Cơ quan: Bộ Y tế
Ngày ký: 27/12/2021
15:48:06 +07:00

Phòng pha chế

BỘ Y TẾ

Số: 30/2021/TT-BYT

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Hà Nội, ngày 27 tháng 12 năm 2021

THÔNG TƯ
Quy định về hoạt động pha chế thuốc
để điều trị người bệnh tại cơ sở khám bệnh, chữa bệnh

3. Yêu cầu vệ sinh cá nhân

a) Nhân viên làm việc trong các bộ phận pha chế phải được tập huấn về thực hành và tuân thủ các quy trình, quy định vệ sinh của cơ sở, bảo đảm các điều kiện vệ sinh khu vực pha chế, thiết bị, dụng cụ và vệ sinh cá nhân;

b) Trang phục cho nhân viên khi pha chế gồm: kính bảo hộ, găng tay phẫu thuật không bột, áo choàng dùng một lần, không thấm nước, tay dài kín cổ tay, mũ trùm kín tóc, khẩu trang, bọc giày.

Bộ Y tế (2021)

15

HICS Hội Chữ Thập Đỏ Việt Nam
Hàng nhân đạo - hàng không biên giới

Khu vực khoa lâm sàng

❖ **Chăm sóc người bệnh truyền thuốc gây độc tế bào**

- Áo choàng/bộ quần áo liền thân
- Hai đôi găng cao su
- Giày kín mũi
- Kính bảo hộ, N95 (khi có chỉ định)

Queensland Government, Guide for handling cytotoxic drugs and related waste

16

Xử trí tràn đổ thuốc gây độc tế bào

❖Xử lý đổ tràn thuốc gây độc tế bào

- Áo choàng/bộ quần áo liền thân
- Hai đôi găng cao su
- N95, kính bảo hộ, dép kín mũi/bao giày

Personal Protective Equipment (PPE KIT)

Queensland Government, Guide for handling cytotoxic drugs and related waste

17

Xử lý đồ vải nhiễm thuốc gây độc tế bào

❖Giặt đồ bị nhiễm thuốc gây độc tế bào

- Áo choàng/bộ quần áo liền thân
- Khẩu trang
- Hai đôi găng tay cao su
- Kính (khi có chỉ định)

Queensland Government, Guide for handling cytotoxic drugs and related waste

18

NỘI DUNG

3. Quản lý đồ vải nhiễm thuốc gây độc tế bào

19

Xử lý đồ vải nhiễm thuốc gây độc tế bào

❖ Đồ vải nhiễm thuốc gây độc tế bào

- Đồ vải dính thuốc gây độc tế bào hoặc dịch tiết từ người bệnh truyền thuốc gây độc tế bào gồm nước tiểu, phân, chất nôn, dịch mật và dịch tiết từ khoang cơ thể

❖ Thu gom

- Thu gom riêng và vận chuyển riêng vào thùng có lót túi màu đen, có dán nhãn đồ vải nhiễm thuốc gây độc tế bào

❖ Nhà giặt

- Giặt riêng 2 lần với chế độ khử khuẩn, sau đó sử dụng như các đồ vải khác

Queensland Government, Guide for handling cytotoxic drugs and related waste

20

NỘI DUNG

4. Quản lý chất thải nhiễm thuốc gây độc tế bào

21

Quản lý chất thải gây độc tế bào

❖ Chất thải gây độc tế bào

Thuốc gây độc tế bào hết hạn, còn thừa sau sử dụng, máu, dịch tiết người bệnh truyền thuốc gây độc tế bào, bông, băng, gạc, tã, dụng cụ dùng một lần... nhiễm thuốc gây độc tế bào

❖ **Thu gom:** Thu gom riêng và vận chuyển riêng vào thùng có lót túi màu đen, có tên biểu tượng gây độc tế bào

❖ **Nhà rác:** Cho vào đúng thùng gom tương ứng

❖ **Xử lý:** Đốt ở nhiệt độ 1100 độ C (Công ty)

Queensland Government, Guide for handling cytotoxic drugs and related waste

22

